

MODULUL Management de Proiect. SCRIPT NR. 1 PORTOFOLIUL DE PROIECTE

Ce este un portofoliu de proiecte?

Portofoliul de proiecte reprezintă lista cu proiectele care au fost identificate ca nevoi în vederea **realizării viziunii și atingerii obiectivelor strategiilor integrate de dezvoltare**, precum și potențialele surse de finanțare pentru acestea.

De ce este necesară întocmirea unui portofoliu de proiecte?

Strategiile integrate/locale de dezvoltare ajută la **identificarea nevoilor și problemelor** unei comunități și la stabilirea unui **cadru de intervenție** pe termen mediu sau lung. Portofoliul de proiecte

este important pentru a prioritiza proiectele strategice care pot fi finanțate din diverse programe naționale sau europene.

Pentru **proiectele localităților urbane**, existența unei **Strategii Integrate de Dezvoltare Urbană** este o **condiție obligatorie pentru finanțare** prin anumite programe regionale.

Care este momentul elaborării portofoliului de proiecte în procesul de întocmire a SIDU/SDL?

SIDU/SDL reprezintă un **instrument de planificare pe termen mediu și lung**, realizat cu scopul de a utiliza în mod optim, responsabil și eficient resursele disponibile, pentru a crea coeziune urbană și pentru a maximiza oportunitățile sustenabile de dezvoltare urbană.

Etapele de elaborare a SIDU/SDL includ:

- **Pregătirea pentru elaborarea SIDU/SDL:** inițializarea procesului de planificare strategică; analiza strategiilor complementare; analiza diagnostic a situației existente; analiza SWOT;
- **Elaborarea cadrului strategic:** formularea viziunii de dezvoltare; stabilirea obiectivelor strategice;
- **Operaționalizare viziunii și a obiectivelor:** elaborarea Planului de Acțiune; **elaborarea portofoliului de proiecte și prioritizarea proiectelor**; validarea și aprobarea SIDU;

Cum se elaborează un portofoliu de proiecte?

Portofoliul de proiecte al orașului se construiește în mai mulți pași:

1. Identificarea nevoilor de dezvoltare locală:
 2. Colectarea ideilor de proiecte
 3. Elaborarea listei de proiecte:
1. **Identificarea nevoilor de dezvoltare locală:** colectarea problemelor și stabilirea obiectivelor de urmărit în rezolvarea acelor probleme.
 2. **Colectarea ideilor de proiecte:** administrația locală propune idei de proiecte și colectează idei de proiecte prin consultarea publică a diferiților actori locali, din toate domeniile de activitate, ținând cont de analizele diagnostic realizate anterior și de măsurile/domeniile de intervenție/obiectivele propuse. Fiecare proiect propus trebuie să își găsească corespondența într-o nevoie identificată anterior.
 3. **Elaborarea listei de proiecte:** în urma propunerilor colectate, se va întocmi o listă de proiecte (lista lungă de proiecte). Aceasta trebuie să cuprindă un calendar de implementare (o etapizare a implementării proiectelor, pe termen scurt: următorii 3-5 ani, mediu: 5-7 ani, lung: 7-10 ani), bugetul estimat pentru fiecare proiect, identificarea surselor de finanțare posibile (buget local, național, fonduri europene, surse private, alte fonduri, etc).

Lista de proiecte trebuie să fie construită în logica abordării integrate, respectiv să adreseze toate problemele cu care se confruntă un cartier, sau o anumită zonă definită în cadrul SIDU.

Care este scopul prioritizării proiectelor?

Scopul **prioritizării** este de a elabora o listă scurtă de proiecte care pot avea cel mai mare impact asupra îndeplinirii obiectivelor strategiei. Pachetul de proiecte prioritare trebuie să fie gândit ca un tot unitar la nivelul SIDU/SDL, să acopere surse de finanțare variate și să rezolve cât mai multe nevoi dintr-o anumită zonă/cartier sau sector. Autoritățile responsabile cu implementarea strategiilor trebuie să asigure selecția și prioritizarea proiectelor conform unei metodologii proprii.

Cum se realizează prioritizarea proiectelor?

Pentru a întocmi o listă de proiecte prioritare, trebuie să se elaboreze o **metodologie de selecție și prioritizare** a ideilor de proiecte, care să includă **criterii cantitative și calitative**. Prioritizarea se face prin aplicarea unei proceduri transparente și nediscriminatorii bazate pe criteriile stabilite, urmată de întocmirea unui portofoliu scurt de proiecte. Lista finală a proiectelor prioritare trebuie să conțină obiectivele, bugetul, sursele de finanțare, localizarea pe hartă și calendarul de implementare, iar ulterior să fie supusă consultării publice.

Care este rolul consultării în acest proces?

Pentru a construi și implementa cu succes SIDU/SDL, este crucial să se respecte **principiul parteneriatului**, implicând o colaborare strânsă între autoritatea locală și comunitate. Astfel, comunitatea trebuie să fie implicată în toate etapele procesului, prin crearea de grupuri de lucru, formarea de parteneriate strategice și consultarea publică. Este important să se identifice actorii locali din diverse domenii și cu o reprezentativitate cât mai largă. Comunitatea trebuie să valideze și să asume versiunea finală a strategiei, precum și lista de proiecte prioritare.

Important de reținut:

Potrivit regulamentului UE 1060/2021, fondurile dedicate dezvoltării urbane durabile vor fi alocate orașelor doar în cadrul unei Strategii integrate de dezvoltare urbană (SIDU). De asemenea, existența SIDU este o condiție obligatorie pentru finanțarea proiectelor individuale ale localităților urbane în cadrul unor intervenții regionale în anumite programe regionale.

Metodologia de prioritizare și selecție a proiectelor poate fi abordată atât sistemic, prin acordarea unor punctaje și ponderi, cât și analitic, prin evaluarea criteriilor relevante pentru fiecare proiect.

- **Abordarea sistemică** include evaluarea modului în care proiectele acoperă nevoile cetățenilor, mediului privat și turiștilor, precum și criterii de sustenabilitate financiară și efect multiplicator.
- **Abordarea analitică** implică prioritizarea criteriilor precum prioritățile cetățenilor, abordarea integrată, disponibilitatea surselor de finanțare și eligibilitatea acestora în cadrul programelor de finanțare vizate, valoarea totală a proiectului și gradul de maturitate a proiectelor.
- **În cazul strategiilor verificate** de entitatea finanțatoare, se recomandă utilizarea unei grile de autoevaluare înainte de depunerea SIDU pentru verificare.